

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 26. marts 2008
Kontor: Sundhedspolitisk kt.
J.nr.: 2008-12103-803
Sagsbeh.: lybh
Fil-navn: Dokument 3

Besvarelse af spørgsmål nr. 240 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til ministeren for sundhed og forebyggelse den 25. februar 2008.

Spørgsmål 240:

"Ministeren bedes kommentere de generelle problemstillinger i henvendelsen af 9. februar 2008 fra Karin Russel vedrørende behandling af piskesmæld, jf. alm. del – bilag 192"

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet bedt Sundhedsstyrelsen om en udtalelse på baggrund af de synspunkter, Karin Russel fremsætter vedr. diagnosticering og behandling af piskesmæld i det danske sundhedsvæsen.

Piskesmæld eller whiplash er betegnelsen for den bevægelse, som hoved og nakke foretager i det øjeblik kroppen påvirkes af en betydelig kraft, som f.eks. når en bilist påkøres bagfra. Piskesmæld er således en skademekanisme.

Piskesmæld eller rettere følger efter piskesmæld – på engelsk Whiplash Associated Disorder (WAD) – anvendes i klinisk praksis ofte synonymt med forvridning af nakken, og som en betegnelse for symptomer, der har relation til muskler og bindevæv, og hvor man ved undersøgelser ikke finder tegn på nogen specifik vævslæsion. Ved piskesmæld kan det derfor ikke forventes, at man ved f.eks. MR-scanning kan finde en specifik vævslæsion.

Behandlingen af patienter med piskesmæld foregår mange forskellige steder i det danske sundhedsvæsen. Således foregår behandlingen ved de akutte skader hyppigt på skadestuer og hos praktiserende læger.

Kroniske symptomer optræder hos omkring 10 pct. af de danskere, der er udsat for en whiplash skade. For patienter med kroniske symptomer foregår behandlingen hyppigt i neurologiske og reumatologiske ambulatorier, men en del af disse patienter bliver også behandlet hos praktiserende læger eller praktiserende speciallæger.

Idet symptomerne efter piskesmæld ofte er subjektive og uspecifikke, er det i sagens natur vanskeligt at opstille en målrettet behandling af følger efter whiplash. Der findes i dag begrænset evidens for effekten af kiropraktisk manipulation, ligesom der f.eks. ikke er evidens for, at steroidinjektioner, botulinum- eller operativ behandling har nogen effekt. Dette støttes af international forskning.

Sundhedsstyrelsen anbefaler i sin "Redegørelse om whiplash" (2000) en tidlig mobilisering af whiplash-patienter, idet en tidlig aktivering synes at have fordele frem for passive tiltag. Desuden anbefales ved akutte symptomer efter whiplash, at patienten informeres om den gode prognose, mens der ved længerevarende symptomer anbefales en tværfaglig indsats, der tager udgangspunkt i en tværfaglig eller bio-psyko-social indfaldsvinkel.

En tysk ekspertgruppe har i regi af det tyske Neurologiske Selskab (Deutsche Gesellschaft für Neurologie) udgivet redegørelsen "Beschleunigungstrauma der

Halswirbelsäule”. Redegørelsens anbefalinger til behandling af whiplashfølger er identiske med de før nævnte danske retningslinjer på området.

Sundhedsstyrelsen oplyser, at man har anmodet både Dr. Volle og Dr. Montazem, som Karin Russel specifikt omtaler i sin henvendelse, om at fremsende dokumentation for evidensen af de undersøgelses- og behandlingsmetoder, de benytter. Dette har Sundhedsstyrelsen ikke modtaget. Det kan desuden oplyses, at Dr. Volle og Dr. Montazem ikke har publiceret artikler om piskesmæld i internationale tidsskrifter siden 2001. Der blev i den pågældende artikel, som refereres i Karin Russels henvendelse, ikke fundet videnskabelig evidens for effekten af den behandling, der tilbydes hos Dr. Volle og Dr. Montazem.

Det er derfor Sundhedsstyrelsens vurdering, at den behandling, der i Danmark tilbydes patienter med whiplash, ikke er i uoverensstemmelse med den gældende viden på området, sådan som det anføres i Karin Russels henvendelse.

Sundhedsstyrelsen oplyser desuden, at man ikke er bekendt med, at patienter med svær gigt eller akutte traumer i det danske sundhedsvæsen modtager samme behandling som den, Dr. Volle og Dr. Montazem tilbyder whiplash-patienter i Tyskland.

Flere forskellige internationale centre – som f.eks. The Cochrane Collaboration – gennemgår løbende den eksisterende internationale forskningslitteratur. Fra perioden 2002 til 2007 foreligger fem Cochrane Reviews, hvori forskellige metoder til behandling af piskesmæld er gennemgået. Desuden foreligger en større norsk gennemgang af international forskning fra 2006.

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens oplysninger.